

I

(Legislatívne akty)

NARIADENIA

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2019/941

z 5. júna 2019

o pripravenosti na riziká v sektore elektrickej energie a o zrušení smernice 2005/89/ES

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 194 ods.2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽³⁾,

keďže:

- (1) V sektore elektrickej energie v Únii prebieha hlboká transformácia charakterizovaná decentralizovanejšími trhmi s väčším počtom aktérov, vyšším podielom energie z obnoviteľných zdrojov a lepšie prepojenými sústavami. V reakcii na to nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 ⁽⁴⁾ a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 ⁽⁵⁾ majú za cieľ modernizovať právny rámec upravujúci vnútorný trh Únie s elektrinou tak, aby trhy a siete fungovali optimálnym spôsobom v prospech podnikov a občanov Únie. Cieľom tohto nariadenia je prispieť k plneniu cieľov energetickej únie, ktorých neoddeliteľnou súčasťou sú energetická bezpečnosť, solidarita, dôvera a ambiciózna politika v oblasti klímy.
- (2) Dobre fungujúce trhy a systavy s primeranými elektrickými prepojeniami sú najlepšou zárukou bezpečnosti dodávok elektriny. Aj keď trhy a systavy fungujú dobre a sú prepojené, riziko krízy dodávok elektriny v dôsledku prírodných katastrof, ako sú extrémne poveternostné podmienky, úmyselných útokov alebo nedostatku palív, však nemožno nikdy vylúčiť. Následky kríz dodávok elektriny často siahajú za štátne hranice. Aj v prípade, že takéto krízy vzniknú na miestnej úrovni, ich účinky sa môžu rýchlo rozšíriť za hranice. Niektoré extrémne okolnosti, napríklad chladné obdobia, vlny horúčav alebo kybernetické útoky, môžu naraz zasiahnuť celé regióny.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 288, 31.8.2017, s. 91.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 342, 12.10.2017, s. 79.

⁽³⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 26. marca 2019 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 22. mája 2019.

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou (pozri stranu 54 tohto úradného vestníka).

⁽⁵⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ (pozri stranu 125 tohto úradného vestníka).

- (3) Vzhľadom na prepojenosť trhov s elektrinou a elektrizačných sústav nemožno prevenciu a riadenie kríz dodávok elektriny považovať za výlučnú úlohu jednotlivých štátov. Mali by sa lepšie preskúmať možnosti efektívnejších a menej nákladných opatrení prostredníctvom regionálnej spolupráce. Je potrebný spoločný rámec pravidiel a lepšie koordinovaných postupov, s cieľom zabezpečiť, aby členské štáty a iní aktéri mohli účinne spolupracovať bez ohľadu na hranice v duchu zvýšenej transparentnosti, dôvery a solidarity medzi členskými štátmi.
- (4) V smernici Európskeho parlamentu a Rady 2005/89/ES ⁽⁶⁾ sa ustanovili potrebné opatrenia, ktoré členské štáty majú prijať na zaistenie bezpečnosti dodávok elektriny vo všeobecnosti. Ustanovenia uvedenej smernice boli do značnej miery prekonané následnými legislatívnymi aktmi, a to najmä pokiaľ ide o to, ako majú byť organizované trhy s elektrinou s cieľom zabezpečiť dostupnosť dostatočnej kapacity, ako majú spolupracovať prevádzkovatelia prenosových sústav v záujme zabezpečenia stability sústavy a pokiaľ ide o potrebu zabezpečiť existenciu primeranej infraštruktúry. Toto nariadenie sa týka konkrétnej otázky prevencie a riadenia kríz dodávok elektriny.
- (5) Nariadenia Komisie (EÚ) 2017/1485 ⁽⁷⁾ a (EÚ) 2017/2196 ⁽⁸⁾ tvoria podrobný súbor pravidiel, ktoré upravujú, ako by mali konať a spolupracovať prevádzkovatelia prenosových sústav a iné relevantné zainteresované strany v záujme zabezpečenia bezpečnosti sústavy. Uvedené technické pravidlá by mali zaistiť, aby sa väčšina incidentov v sektore elektrickej energie riešila účinne na prevádzkovej úrovni. Toto nariadenie sa zameriava na krízy dodávok elektriny, ktoré majú väčší rozsah a vplyv. Stanovuje sa v ňom, čo majú členské štáty robiť, aby takýmto krízam predchádzali a aké opatrenia môžu prijať, ak už samotné pravidlá prevádzkovania sústavy nebudú stačiť. Aj pri krízach dodávok elektriny by sa pravidlá prevádzky sústavy mali naďalej plne dodržiavať a toto nariadenie by malo byť v súlade s nariadením (EÚ) 2017/2196.
- (6) Týmto nariadením sa stanovuje spoločný rámec pravidiel prevencie kríz dodávok elektriny, prípravy na ne a ich riadenia, čím sa zvýši transparentnosť vo fáze prípravy a v priebehu krízy dodávok elektriny a zabezpečí sa, aby sa koordinovane prijímali účinné opatrenia. Od členských štátov sa vyžaduje, aby spolupracovali na regionálnej úrovni, prípadne dvojstranne, v duchu solidarity. Stanovuje sa v ňom aj rámec pre účinné monitorovanie bezpečnosti dodávok elektriny v Únii prostredníctvom skupiny pre koordináciu v oblasti elektrickej energie (ďalej len „ECG“ – Electricity Coordination Group), ktorá bola zriadená rozhodnutím Komisie z 15. novembra 2012 ⁽⁹⁾ ako fórum na výmenu informácií a podporu spolupráce medzi členskými štátmi, najmä v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny. Spolupráca medzi členskými štátmi a rámec monitorovania sú určené na dosiahnutie lepšej pripravenosti na riziká pri nižších nákladoch. Toto nariadenie by malo posilniť aj vnútorný trh s elektrinou posilnením vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi a vylúčením neprimeraných štátnych zásahov v krízach dodávok elektriny, najmä zamedzením neoprávnenému obmedzovaniu cezhraničných tokov a medzioblastných prenosových kapacít, čím sa zníži riziko negatívnych vedľajších účinkov na susedné členské štáty.
- (7) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1148 ⁽¹⁰⁾ stanovuje všeobecné pravidlá bezpečnosti sietí a informačných systémov, zatiaľ čo osobitné pravidlá kybernetickej bezpečnosti sa vypracujú prostredníctvom sieťového predpisu stanoveného v nariadení (EÚ) 2019/943. Týmto nariadením sa dopĺňa smernica (EÚ) 2016/1148 tým, že zabezpečuje, aby kybernetické incidenty, ako sú vymedzené v uvedenej smernici, boli riadne určené ako riziko, a opatrenia prijaté na ich riešenie riadne zohľadnené v plánoch pripravenosti na riziká.
- (8) V smernici Rady 2008/114/ES ⁽¹¹⁾ sa stanovuje proces zvyšovania bezpečnosti označených európskych kritických infraštruktúr vrátane určitej infraštruktúry elektrizačných sústav. Smernica 2008/114/ES spolu s týmto nariadením prispieva k vytvoreniu komplexnej koncepcie energetickej bezpečnosti v Únii.

⁽⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/89/ES z 18. januára 2006 o opatreniach na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektrickej energie a investícií do infraštruktúry (Ú. v. EÚ L 33, 4.2.2006, s. 22).

⁽⁷⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1485 z 2. augusta 2017, ktorým sa stanovuje usmernenie pre prevádzkovanie elektrizačnej prenosovej sústavy (Ú. v. EÚ L 220, 25.8.2017, s. 1).

⁽⁸⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) 2017/2196 z 24. novembra 2017, ktorým sa stanovuje sieťový predpis o stavoch núdze a obnovy prevádzky v sektore elektrickej energie (Ú. v. EÚ L 312, 28.11.2017, s. 54).

⁽⁹⁾ Rozhodnutie Komisie z 15. novembra 2012, ktorým sa zriaďuje skupina pre koordináciu v oblasti elektrickej energie (Ú. v. EÚ C 353, 17.11.2012, s. 2).

⁽¹⁰⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1148 zo 6. júla 2016 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne bezpečnosti sietí a informačných systémov v Únii (Ú. v. EÚ L 194, 19.7.2016, s. 1).

⁽¹¹⁾ Smernica Rady 2008/114/ES z 8. decembra 2008 o identifikácii a označení európskych kritických infraštruktúr a zhodnotení potreby zlepšiť ich ochranu (Ú. v. EÚ L 345, 23.12.2008, s. 75).

- (9) V rozhodnutí Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ⁽¹²⁾ sa stanovujú požiadavky na členské štáty, aby vypracovali posúdenia rizík na vnútroštátnej úrovni alebo na príslušnej nižšej úrovni každé tri roky a aby rozvíjali a zdokonaľovali svoje plánovanie riadenia rizík v prípade katastrof na vnútroštátnej úrovni alebo na príslušnej nižšej úrovni. Osobitné opatrenia stanovené v tomto nariadení týkajúce sa prevencie rizika, pripravenosti a plánovania by mali byť v súlade so širšími vnútroštátnymi posúdeniami rizík zameranými na viaceré nebezpečenstvá, ktoré sa vyžadujú podľa rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ.
- (10) Členské štáty sú zodpovedné za zaručenie bezpečnosti dodávok elektriny na svojom území, a súčasne je bezpečnosť dodávok elektriny spoločnou zodpovednosťou Komisie a ostatných aktérov Únie v ich príslušných oblastiach činnosti a právomocí. Bezpečnosť dodávok elektriny predpokladá efektívnu spoluprácu medzi členskými štátmi, inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a príslušnými zainteresovanými stranami. Prevádzkovatelia prenosových sústav a prevádzkovatelia distribučných sústav zohrávajú kľúčovú úlohu pri zaisťovaní bezpečnej, spoľahlivej a účinnej elektrickej sústavy v súlade s článkami 31 a 40 smernice (EÚ) 2019/944. Regulačné orgány a iné príslušné vnútroštátne orgány tiež zohrávajú významnú úlohu pri zabezpečovaní a monitorovaní bezpečnosti dodávok elektriny ako súčasť svojich úloh podľa článku 59 smernice (EÚ) 2019/944. Členské štáty by mali určiť existujúci alebo nový subjekt za svoj jediný príslušný vnútroštátny vládny alebo regulačný orgán s cieľom zabezpečiť transparentnú a inkluzívnu účasť všetkých zapojených aktérov, efektívnu prípravu a riadne vykonávanie plánov pripravenosti na riziká, ako aj uľahčovať predchádzanie a následné hodnotenie kríz dodávok elektriny a výmenu informácií v tejto súvislosti.
- (11) Spoločný prístup k prevencii a riadeniu krízy dodávok elektriny si vyžaduje spoločné porozumenie medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o to, čo je krízou dodávok elektriny. Toto nariadenie by malo predovšetkým uľahčovať koordináciu medzi členskými štátmi s cieľom určiť situáciu, v ktorej existuje alebo hrozí potenciálne riziko významného nedostatku elektriny alebo neschopnosti jej dodania odberateľom. Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ďalej len „ENTSO pre elektrinu“ - The European Network of Transmission System Operators for Electricity) a členské štáty by mali určiť konkrétne regionálne a vnútroštátne scenáre krízy dodávok elektriny. Uvedený prístup by mal zabezpečiť, aby boli pokryté všetky prípadné krízy dodávok elektriny, s prihliadnutím na regionálne a vnútroštátne špecifiká, ako napríklad topografia rozvodnej siete, mix zdrojov elektrickej energie, objem výroby a stupeň hustoty obyvateľstva.
- (12) Spoločný prístup k prevencii a riadeniu krízy dodávok elektriny si tiež vyžaduje, aby členské štáty používali rovnaké metódy a vymedzenie pojmov na určovanie rizík súvisiacich s bezpečnosťou dodávok elektriny a aby dokázali účinne porovnávať svoju výkonnosť a výkonnosť svojich susedov v tejto oblasti. V tomto nariadení sa určujú dva ukazovatele na monitorovanie bezpečnosti dodávok elektriny v Únii: „očakávaná nedodaná energia“ vyjadrená v GWh/rok a „očakávaný výpadok zaťaženia“ vyjadrený v hodinách za rok. Uvedené ukazovatele sú súčasťou európskeho posúdenia primeranosti zdrojov vykonaného zo strany ENTSO pre elektrinu podľa článku 23 nariadenia (EÚ) 2019/943 ECG by mala vykonávať pravidelné monitorovanie bezpečnosti dodávok elektriny na základe výsledkov uvedených ukazovateľov. Uvedené ukazovatele by mala využívať aj Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „ACER“ - The Agency for the Cooperation of Energy Regulators) pri podávaní správ o výkonnosti členských štátov v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny v rámci svojich výročných správ o monitorovaní trhu s elektrinou podľa článku 15 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/942⁽¹³⁾.
- (13) S cieľom zabezpečiť koherentnosť posúdenia rizík spôsobom, ktorým sa vybuduje dôvera medzi členskými štátmi v krízach dodávok elektriny, je potrebný spoločný prístup k identifikácii rizikových scenárov. ENTSO pre elektrinu by preto po konzultácii s príslušnými zainteresovanými stranami mala vypracovať a aktualizovať spoločnú metodiku identifikácie rizík v spolupráci s ACER a s ECG vo svojej zostave zloženej len zo zástupcov členských štátov. ENTSO pre elektrinu by mala túto metodiku navrhnuť a ACER by ju mala schváliť. ACER pri konzultácii s ECG v čo najväčšej miere zohľadňuje názory ECG. ENTSO pre elektrinu by mala aktualizovať spoločnú metodiku identifikácie rizík, ak budú k dispozícii významné nové informácie.
- (14) Na základe spoločnej metodiky identifikácie rizík by ENTSO pre elektrinu mala pravidelne vypracúvať a aktualizovať regionálne scenáre krízy dodávok elektriny a určovať najvýznamnejšie riziká pre každý región,

⁽¹²⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ zo 17. decembra 2013 o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 924).

⁽¹³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/942 z 5. júna 2019, ktorým sa zriaďuje Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (pozri stranu 22 tohto úradného vestníka).

napríklad extrémne poveternostné podmienky, prírodné katastrofy, nedostatok palív či úmyselné útoky. Pri zvažovaní rizikového scenára nedostatku plynu ako paliva by sa riziko narušenia dodávok plynu malo posudzovať na základe scenárov narušenia dodávok plynu a infraštruktúry vypracovaných Európskou sieťou prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn (ďalej len „ENTSO“ - the European Network of Transmission System Operators for Gas) podľa článku 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1938⁽¹⁴⁾. ENTSO pre elektrinu by mala mať možnosť delegovať úlohy súvisiace s určovaním regionálnych scenárov krízy dodávok elektriny na regionálne koordinačné centrá zriadené podľa článku 35 nariadenia (EÚ) 2019/943. Uvedené delegované úlohy by sa mali vykonávať pod dohľadom ENTSO pre elektrinu. Členské štáty by mali vytvárať a aktualizovať svoje vnútroštátne scenáre krízy dodávok elektriny na základe regionálnych scenárov krízy dodávok elektriny v zásade každé štyri roky. Uvedené scenáre by mali byť základom pre plány pripravenosti na riziká. Pri určovaní rizík na vnútroštátnej úrovni by členské štáty mali opísať akékoľvek riziká, ktoré identifikovali v súvislosti s vlastníctvom infraštruktúry potrebnej pre bezpečnosť dodávok elektriny, a akékoľvek opatrenia prijaté na riešenie týchto rizík, ako napríklad všeobecné alebo sektorové právne predpisy upravujúce preverovanie investícií, osobitné práva pre niektorých akcionárov, pričom by mali uviesť, prečo takéto opatrenia považujú za potrebné a primerané.

- (15) Regionálny prístup k určovaniu rizikových scenárov a vypracovaniu preventívnych, prípravných a zmierňujúcich opatrení by mal priniesť podstatné výhody z hľadiska účinnosti týchto opatrení a optimálneho využitia zdrojov. V prípade súbežnej krízy dodávok elektriny by navyše koordinovaný a vopred schválený prístup zabezpečil jednotnú reakciu a znížil riziko negatívnych vedľajších účinkov, ktoré by výlučne vnútroštátne opatrenia mohli mať v susedných členských štátoch. Toto nariadenie teda vyžaduje spoluprácu členských štátov na regionálnej úrovni.
- (16) Regionálne koordinačné centrá by mali plniť úlohy regionálneho významu, ktoré im boli pridelené v súlade s nariadením (EÚ) 2019/943. S cieľom zabezpečiť, aby mohli účinne vykonávať svoje úlohy a konať v úzkej spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi pri prevencii a zmierňovaní rozsiahlejších incidentov s elektrinou, by regionálna spolupráca požadovaná podľa tohto nariadenia mala vychádzať zo štruktúr regionálnej spolupráce využívaných na technickej úrovni, konkrétne s využitím skupín členských štátov, ktoré majú spoločné regionálne koordinačné centrum. Geografické regióny regionálnych koordinačných centier sú preto relevantné pre identifikáciu regionálnych kríz dodávok elektriny a posúdenia rizík. Členské štáty by však mali mať možnosť vytvárať podskupiny v rámci regiónov na účely spolupráce na konkrétnych regionálnych opatreniach alebo spolupracovať v existujúcich fórach regionálnej spolupráce na tieto účely, pretože technická schopnosť poskytovania vzájomnej pomoci pri kríze dodávok elektriny má zásadný význam. Je to preto, že nie všetky členské štáty vo väčšom regióne budú nevyhnutne schopné poskytnúť elektrinu inému členskému štátu počas krízy dodávok elektriny. Nie je teda potrebné, aby všetky členské štáty v regióne uzavreli regionálne dohody o konkrétnych regionálnych opatreniach. Namiesto toho by takéto dohody mali uzavrieť členské štáty, ktoré majú technickú schopnosť poskytovať vzájomnú pomoc.
- (17) V nariadení (EÚ) 2019/943 sa stanovuje používanie spoločnej metodiky pri európskom posúdení strednodobej až dlhodobej primeranosti zdrojov (10 rokov až jeden rok vopred), aby sa zabezpečilo, že rozhodnutia členských štátov, pokiaľ ide o možné investičné potreby, sa prijímajú na transparentnom a spoločne dohodnutom základe. Európske posúdenie primeranosti zdrojov má odlišný účel ako posúdenia krátkodobej primeranosti, ktoré sú určené na odhalenie možných problémov súvisiacich s primeranosťou v krátkom časovom rámci – konkrétne ide o posúdenia sezónnej primeranosti (šesť mesiacov vopred) a posúdenia týždennej až aspoň jednodňovej primeranosti. Pokiaľ ide o krátkodobé posúdenia primeranosti, je potrebný spoločný prístup k spôsobu odhaľovania možných problémov súvisiacich s primeranosťou. ENTSO pre elektrinu by mala vypracúvať zimné a letné posúdenia primeranosti, v ktorých bude upozorňovať členské štáty a prevádzkovateľov prenosových sústav na riziká súvisiace s bezpečnosťou dodávok elektriny, ktoré sa môžu vyskytnúť v nasledujúcich šiestich mesiacoch. S cieľom zlepšiť uvedené posúdenia primeranosti by pre ne mala ENTSO pre elektrinu, po konzultácii s príslušnými zainteresovanými stranami a v spolupráci s ACER a s ECG vo svojej zostave zloženej len zo zástupcov členských štátov, vypracovať spoločnú pravdepodobnostnú metodiku. ENTSO pre elektrinu by mala agentúre ACER navrhnúť túto metodiku a jej aktualizácie a ACER by mala schváliť návrh a aktualizácie. Pri konzultácii s ECG má ACER v čo najväčšej miere zohľadniť názory ECG. ENTSO pre elektrinu by mala aktualizovať metodiku, ak budú k dispozícii významné nové informácie. ENTSO pre elektrinu by mala mať možnosť delegovať úlohy súvisiace s posudzovaním sezónnej primeranosti na regionálne koordinačné centrá, pričom delegované úlohy by sa mali vykonávať pod dohľadom ENTSO pre elektrinu.

⁽¹⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/1938/EÚ z 25. októbra 2017 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 994/2010 (Ú. v. EÚ L 280, 28.10.2017, s. 1).

- (18) Prevádzkovatelia prenosových sústav by mali uplatňovať metodiku použitú na vypracovanie posúdení sezónnej primeranosti pri vykonávaní všetkých ostatných druhov krátkodobých posúdení rizík, teda pri prognózach týždennej až aspoň jednodňovej primeranosti výroby stanovených v nariadení (EÚ) 2017/1485.
- (19) S cieľom zabezpečiť spoločný prístup k prevencii a riadeniu kríz dodávok elektriny by mal príslušný orgán každého členského štátu vypracovať plán pripravenosti na riziká na základe regionálnych a vnútroštátnych scenárov krízy dodávok elektriny. Príslušné orgány by mali konzultovať so zainteresovanými stranami alebo so zástupcami skupín zainteresovaných strán, ak sú relevantné z hľadiska prevencie a riešenia krízy dodávok elektriny, ako sú zástupcovia výrobcov alebo ich obchodné orgány či zástupcovia prevádzkovateľov distribučných sústav. Na tento účel by príslušné orgány mali rozhodnúť o vhodných opatreniach na uskutočnenie konzultácií. V plánoch pripravenosti na riziká by mali byť opísané účinné, primerané a nediskriminačné opatrenia týkajúce sa všetkých určených scenárov krízy dodávok elektriny. Mal by sa primerane zohľadniť environmentálny vplyv navrhovaných opatrení v oblasti dopytu a dodávok. Plány by mali zabezpečovať transparentnosť, najmä pokiaľ ide o podmienky, za ktorých možno prijať netrhové opatrenia na zmiernenie kríz dodávok elektriny. Všetky plánované netrhové opatrenia by mali byť v súlade s pravidlami ustanovenými v tomto nariadení. Plány pripravenosti na riziká by sa mali zverejniť, pričom sa zabezpečí dôvernosť citlivých informácií.
- (20) Plány pripravenosti na riziká by mali obsahovať národné, regionálne a v prípade potreby aj dvojstranné opatrenia. Regionálne a prípadne dvojstranné opatrenia sú nutné najmä v prípade súbežnej krízy dodávok elektriny, keď je potrebný koordinovaný a vopred dohodnutý prístup, ktorý má zabezpečiť jednotnú reakciu a znížiť riziko negatívnych vedľajších účinkov. Na tento účel by sa pred prijatím plánov pripravenosti na riziká mali príslušné orgány poradiť s príslušnými orgánmi relevantných členských štátov. Relevantné členské štáty sú tie, v ktorých by sa mohli vyskytnúť negatívne vedľajšie účinky alebo iné vplyvy na elektroenergetický systém druhej strany bez ohľadu na to, či sú tieto členské štáty v tom istom regióne alebo sú priamo prepojené. Uvedené plány by mali zohľadňovať relevantné vnútroštátne okolnosti, vrátane situácie najvzdialenejších regiónov v zmysle článku 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a niektorých izolovaných mikrosústav, ktoré nie sú napojené na vnútroštátne prenosové sústavy. Členské štáty by v tejto súvislosti mali vyvodiť primerané závery, pokiaľ ide okrem iného o ustanovenia tohto nariadenia týkajúce sa identifikácie scenárov krízy s dodávkou elektriny na regionálnej úrovni a o regionálne a dvojstranné opatrenia obsiahnuté v plánoch pripravenosti na riziká, ako aj ustanovenia týkajúce sa poskytovania pomoci. V uvedených plánoch by sa mali jasne vymedziť úlohy a povinnosti príslušných orgánov. Vnútroštátne opatrenia by mali v plnej miere zohľadňovať regionálne a dvojstranné opatrenia, ktoré boli dohodnuté, a plne využiť príležitosti, ktoré prináša regionálna spolupráca. Uvedené plány by mali mať technickú a prevádzkovú povahu, pričom ich funkciou by malo byť predchádzať výskytu alebo zhoršeniu krízy dodávok elektriny a zmierňovať jej vplyv.
- (21) Plány pripravenosti na riziká by sa mali pravidelne aktualizovať. S cieľom zabezpečiť, aby uvedené plány boli aktuálne a účinné, by príslušné orgány členských štátov každého regiónu mali v spolupráci s prevádzkovateľmi prenosovej sústavy a inými príslušnými zainteresovanými stranami organizovať raz za dva roky simulácie krízy dodávok elektriny s cieľom overiť ich vhodnosť.
- (22) Vzor stanovený v tomto nariadení je určený na uľahčenie prípravy plánov pripravenosti na riziká, a umožňuje zahrnutie dodatočných informácií špecifických pre jednotlivé členské štáty. Cieľom uvedeného vzoru je tiež uľahčiť konzultácie s inými členskými štátmi v dotknutom regióne a s ECG. Konzultácie v rámci regiónu a v rámci ECG by mali zabezpečiť, aby opatrenia prijaté v jednom členskom štáte alebo regióne neohrozili bezpečnosť dodávok elektriny v iných členských štátoch alebo regiónoch.
- (23) Dôležité je uľahčovať komunikáciu a transparentnosť medzi členskými štátmi vždy, keď majú konkrétne, závažné a spoľahlivé informácie, že môže dôjsť ku kríze dodávok elektriny. Za takýchto okolností by mali dotknuté členské štáty bez zbytočného odkladu informovať Komisiu, susediace členské štáty a ECG, a najmä im poskytnúť informácie o príčinách zhoršenia situácie dodávok elektriny, plánovaných opatreniach na prevenciu krízy dodávok elektriny a novej potrebe pomoci od iných členských štátov.

- (24) Výmena informácií v prípade krízy dodávok elektriny je rozhodujúca na zabezpečenie koordinovaného postupu a cielenej pomoci. Podľa tohto nariadenia preto musí príslušný orgán informovať členské štáty v regióne, susediace členské štáty a Komisiu bez zbytočného odkladu v prípade krízy dodávok elektriny. Príslušný orgán by takisto mal poskytnúť informácie o príčinách krízy, plánovaných a prijatých opatreniach na jej zmiernenie a nožnej potrebe pomoci od iných členských štátov. Ak uvedená pomoc presahuje rámec bezpečnosti dodávok elektriny, uplatniteľným právnym rámcom by mal zostať mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany.
- (25) V prípade krízy dodávok elektriny by členské štáty mali spolupracovať v duchu solidarity. Okrem uvedeného všeobecného pravidla by sa mali prijať vhodné ustanovenia, na základe ktorých by si členské štáty navzájom ponúkali pomoc počas krízy dodávok elektriny. Takáto pomoc by mala byť založená na vopred dohodnutých koordinovaných opatreniach stanovených v plánoch pripravenosti na riziká. Toto nariadenie poskytuje členským štátom širokú mieru voľnej úvahy pri dohodách o obsahu takýchto koordinovaných opatrení, a teda o obsahu pomoci, ktorú ponúkajú. Je na členských štátoch, aby sa rozhodli a dohodli sa na takýchto koordinovaných opatreniach, pričom zohľadnia dopyt a ponuku. Týmto nariadením sa zároveň zaisťuje, že elektrina sa na účely dohodnutej pomoci dodáva koordinovaným spôsobom. Členské štáty by sa tiež mali dohodnúť na potrebných technických, právnych a finančných podmienkach týkajúcich sa vykonávania regionálnych a dvojstranných opatrení, ktoré boli dohodnuté. Podľa uvedených technických opatrení by členské štáty mali uviesť maximálne množstvá elektriny, ktoré sa majú dodať a ktoré by sa mali opätovne vyhodnotiť na základe technickej uskutočniteľnosti dodávky elektriny akonáhle je vyžadovaná pomoc počas krízy dodávok elektriny. Následne by členské štáty mali prijať všetky potrebné opatrenia na vykonávanie regionálnych a dvojstranných opatrení, ktoré boli dohodnuté, a technických, právnych a finančných podmienok.
- (26) Pri dohodách o koordinovaných opatreniach a technických, právnych a finančných podmienkach a iných vykonávacích ustanoveniach o pomoci by členské štáty mali zohľadniť sociálne a hospodárske faktory vrátane bezpečnosti občanov Únie, ako aj primeranosť. Nabádajú sa, aby si vymieňali najlepšie postupy a využívali ECG ako diskusnú platformu, prostredníctvom ktorej identifikujú dostupné možnosti pomoci, najmä pokiaľ ide o koordinované opatrenia a potrebné technické, právne a finančné podmienky vrátane spravodlivej náhrady. Komisia môže uľahčovať prípravu regionálnych a dvojstranných opatrení.
- (27) Pomoc, ktorú si členské štáty poskytujú podľa tohto nariadenia, by mala byť predmetom spravodlivej náhrady dohodnutej medzi členskými štátmi. Týmto nariadením sa neharmonizujú všetky aspekty takejto spravodlivej náhrady medzi členskými štátmi. Členské štáty by sa preto na ustanoveniach o spravodlivej náhrade mali dohodnúť pred poskytnutím pomoci. Členský štát žiadajúci o pomoc by mal bezodkladne zaplatiť spravodlivú náhradu členskému štátu poskytujúcemu pomoc alebo zabezpečiť jej bezodkladnú úhradu. Komisia by mala poskytnúť nezáväznú usmernenie týkajúce sa kľúčových prvkov spravodlivej náhrady a ďalších prvkov technických, právnych a finančných opatrení.
- (28) Pri poskytovaní pomoci podľa tohto nariadenia vykonávajú členské štáty právo Únie, a sú preto povinné rešpektovať základné práva zaručené právom Únie. Takáto pomoc preto môže v závislosti od opatrení, na ktorých sa dohodli členské štáty, viesť k vzniku povinnosti členského štátu zaplatiť náhradu tým, na ktorých majú jeho opatrenia dosah. Členské štáty by preto mali zabezpečiť, aby boli v prípade potreby zavedené vnútroštátne pravidlá týkajúce sa náhrady, ktoré sú v súlade s právom Únie, a to najmä s ustanoveniami o základných právach. Okrem toho by členský štát, ktorý prijíma pomoc, mal v konečnom dôsledku znášať všetky primerané náklady, ktoré vznikli inému členskému štátu v dôsledku poskytnutia pomoci podľa takýchto vnútroštátnych pravidiel týkajúcich sa náhrady.
- (29) V prípade krízy dodávok elektriny by sa pomoc mala poskytnúť, aj keď sa členské štáty ešte nedohodli na koordinovaných opatreniach ani technických, právnych a finančných podmienkach podľa ustanovení o pomoci uvedených v tomto nariadení. Aby si členské štáty mohli poskytnúť pomoc v takejto situácii v súlade s týmto nariadením, mali by sa dohodnúť na ad hoc opatreniach a podmienkach namiesto chýbajúcich koordinovaných opatrení a technických, právnych a finančných podmienok.
- (30) Týmto nariadením sa zavádza takýto mechanizmus pomoci medzi členskými štátmi ako nástroj na prevenciu alebo zmiernenie krízy dodávok elektriny v rámci Únie. Komisia by preto mala preskúmať mechanizmus pomoci na základe skúseností s jeho fungovaním v budúcnosti a v prípade potreby navrhnúť jeho úpravu.

- (31) Toto nariadenie by malo energetickým podnikom a odberateľom umožniť, aby pri riešení kríz dodávok elektriny mohli čo najdlhšie využívať trhové mechanizmy ustanovené v nariadení (EÚ) 2019/943 a v smernici (EÚ) 2019/944. Pravidlá, ktorými sa riadi vnútorný trh, ako aj pravidlá prevádzkovania sústavy, by sa mali dodržiavať aj pri krízach dodávok elektriny. Takéto pravidlá zahŕňajú článok 22 ods. 1 písm. i) nariadenia (EÚ) 2017/1485 a článok 35 nariadenia (EÚ) 2017/2196, ktorými sa upravuje krátenie transakcií, obmedzenie poskytovania medzioblastnej kapacity na účely pridelovania kapacity alebo obmedzenie poskytovania plánov. To znamená, že netrhové opatrenia, ako je nútené odpojenie odberu alebo poskytovanie mimoriadnych dodávok mimo bežného fungovania trhu, by sa mali prijať až ako posledná možnosť, keď sa vyčerpali všetky možnosti, ktoré ponúka trh. Nútené odpojenie odberu by sa teda malo zaviesť až po vyčerpaní všetkých možností dobrovoľného odpojenia odberu. Všetky netrhové opatrenia by mali byť okrem toho nevyhnutné, primerané, nediskriminačné a dočasné.
- (32) V záujme zabezpečenia transparentnosti po kríze dodávok elektriny by mal príslušný orgán, ktorý vyhlásil krízu dodávok elektriny, vykonať *ex post* hodnotenie krízy a jej následkov. V uvedenom hodnotení by sa okrem iného mala zohľadniť účinnosť a primeranosť prijatých opatrení, ako aj ich hospodárske náklady. Uvedené hodnotenie by malo zahŕňať aj cezhraničné aspekty, ako je napríklad vplyv opatrení na iné členské štáty a miera pomoci, ktorú členský štát, ktorý vyhlásil krízu dodávok elektriny, od nich prijal.
- (33) Povinnosti týkajúce sa transparentnosti by mali zaistiť, aby všetky opatrenia prijaté na prevenciu alebo riadenie kríz dodávok elektriny boli v súlade s pravidlami vnútorného trhu a so zásadami spolupráce a solidarity, ktoré sú základom energetickej únie.
- (34) Toto nariadenie posilňuje úlohu ECG. Mala by vykonávať osobitné úlohy, najmä v súvislosti s vypracúvaním metodiky identifikácie scenárov krízy dodávok elektriny na regionálnej úrovni a metodiky posúdení krátkodobej a sezónnej primeranosti a v súvislosti s prípravou plánov pripravenosti na riziká, a mala by zohrávať významnú úlohu pri monitorovaní výkonnosti členských štátov v oblasti bezpečnosti dodávok elektrickej energie a pri tvorbe najlepších postupov na tomto základe.
- (35) Je možné, že kríza dodávok elektriny presahuje hranice Únie na územie zmluvných strán Energetického spoločenstva. Ako zmluvná strana zmluvy, ktorou sa ustanovuje Energetické spoločenstvo by Únia mala podporovať zmeny uvedenej zmluvy s cieľom vytvoriť integrovaný trh a jednotný regulačný priestor zabezpečením primeraného a stabilného regulačného rámca. Únia by mala pri prevencii kríz dodávok elektriny, príprave na ne a ich riadení úzko spolupracovať so zmluvnými stranami Energetického spoločenstva s cieľom zabezpečiť efektívne krízové riadenie.
- (36) Ak Komisia, ACER, ECG, ENTSO pre elektrinu, členské štáty a ich príslušné a regulačné orgány alebo akékoľvek iné orgány, subjekty alebo osoby získajú dôverné informácie podľa tohto nariadenia, mali by zabezpečiť dôvernosť týchto informácií. Na tento účel by sa na dôverné informácie mali vzťahovať pravidlá Únie a platné vnútroštátne predpisy o zaobchádzaní s dôvernými informáciami a procesmi.
- (37) Keďže cieľ tohto nariadenia, a to zabezpečiť najúčinnnejšiu a najefektívnejšiu pripravenosť na riziká v Únii, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov jeho rozsahu a účinkov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality stanovenou v uvedenom článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný nad dosiahnutie tohto cieľa.
- (38) Cyprus je v súčasnosti jediným členským štátom Únie bez priameho prepojenia s iným členským štátom. V súvislosti s určitými ustanoveniami tohto nariadenia by sa malo objasniť, že pokiaľ táto situácia pretrváva, tieto ustanovenia, najmä ustanovenia o určení regionálnych scenárov krízy dodávok elektriny, o zahrnutí regionálnych a dvojstranných opatrení obsiahnutých v plánoch pripravenosti na riziká a o pomoci sa na Cyprus nevzťahujú. Cyprus a ostatné relevantné členské štáty sa nabádajú, aby s podporou Komisie vypracovali alternatívne opatrenia a postupy v oblastiach, na ktoré sa vzťahujú uvedené ustanovenia, za predpokladu, že takéto alternatívne opatrenia a postupy nebudú mať vplyv na účinné uplatňovanie tohto nariadenia medzi ostatnými členskými štátmi.

(39) Smernica 2005/89/ES by sa mala zrušiť,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa stanovujú pravidlá spolupráce medzi členskými štátmi v záujme prevencie kríz dodávok elektriny, prípravy na ne a ich riadenia v duchu solidarity a transparentnosti a s maximálnym prihliadnutím na požiadavky konkurencieschopného vnútorného trhu s elektrinou.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „bezpečnosť dodávok elektriny“ je schopnosť elektrizačnej sústavy zabezpečovať dodávky elektriny odberateľom s jasne vymedzenou úrovňou výkonnosti, ako ju vymedzujú dotknuté členské štáty;
2. „prevádzkovateľ prenosových sústav“ je prevádzkovateľ prenosových sústav vymedzený v článku 2 bode 35 smernice (EÚ) 2019/944;
3. „distribúcia“ je distribúcia vymedzená v článku 2 bode 28 smernice (EÚ) 2019/944;
4. „cezhraničný tok“ je cezhraničný tok vymedzený v článku 2 bode 3 nariadenia (EÚ) 2019/943;
5. „medzioblastná kapacita“ je schopnosť prepojeného systému zaistiť prenos energie medzi ponukovými oblasťami;
6. „odberateľ“ je odberateľ vymedzený v článku 2 bode 1 smernice (EÚ) 2019/944;
7. „prevádzkovateľ distribučnej sústavy“ je prevádzkovateľ distribučnej sústavy vymedzený v článku 2 bode 29 smernice (EÚ) 2019/944;
8. „výroba“ je výroba vymedzená v článku 2 bode 37 smernice (EÚ) 2019/944;
9. „kríza dodávok elektriny“ je existujúca alebo hroziaca situácia, v ktorej nastane významný nedostatok elektriny, ako je vymedzený členskými štátmi a ako je opísaný v ich plánoch pripravenosti na riziká, alebo v ktorej je nemožné dodávať elektrinu odberateľom;
10. „súbežná kríza dodávok elektriny“ je kríza dodávok elektriny, ktorá postihuje naraz viacero členských štátov;
11. „príslušný orgán“ je orgán štátnej správy alebo regulačný orgán určený členským štátom v súlade s článkom 3;
12. „regulačné orgány“ sú regulačné orgány uvedené v článku 57 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944;
13. „krízový koordinátor“ je osoba, skupina osôb, štáb pozostávajúci z príslušných vnútroštátnych manažérov kríz dodávok elektriny alebo inštitúcia poverená konať ako kontaktné miesto a koordinovať informačný tok počas krízy dodávok elektriny;
14. „netrhové opatrenie“ je každé opatrenie na strane dopytu alebo ponuky, ktoré sa odchyľuje od pravidiel trhu alebo obchodných dohôd a ktorého cieľom je zmierniť krízu dodávok elektriny;

15. „výrobca“ je výrobca vymedzený v článku 2 bode 38 smernice (EÚ) 2019/944;
16. „región“ je skupina členských štátov, ktorých prevádzkovatelia prenosovej sústavy majú spoločné regionálne koordinačné centrum, ako sa uvádza v článku 36 nariadenia (EÚ) 2019/943;
17. „podskupina“ je skupina členských štátov v rámci regiónu, ktoré majú technickú schopnosť vzájomne si poskytovať pomoc v súlade s článkom 15;
18. „včasné varovanie“ je poskytnutie konkrétnych, závažných, spoľahlivých informácií o možnej udalosti, ktorá pravdepodobne povedie k výraznému zhoršeniu dodávok elektriny, v dôsledku čoho môže nastať kríza dodávok elektriny;
19. „prenos“ je prenos vymedzený v článku 2 bode 34 smernice (EÚ) 2019/944;
20. „energetický podnik“ je energetický podnik vymedzený v článku 2 bode 57 smernice (EÚ) 2019/944;
21. „pridelovanie kapacity“ je poskytnutie kapacity na prenos medzi oblasťami;
22. „energia z obnoviteľných zdrojov“ je energia z obnoviteľných zdrojov alebo obnoviteľná energia vymedzená v článku 2 bode 31 smernice (EÚ) 2019/944.

Článok 3

Príslušný orgán

1. Každý členský štát čo najskôr a každopádne do 5. januára 2020 určí vnútroštátny vládny alebo regulačný orgán ako svoj príslušný orgán. Príslušné orgány sú zodpovedné a navzájom spolupracujú na účely vykonávania úloh stanovených v tomto nariadení. Pokiaľ nebol určený príslušný orgán, vnútroštátne subjekty zodpovedné za bezpečnosť dodávok elektriny vykonávajú úlohy príslušného orgánu v súlade s týmto nariadením.
2. Členské štáty bezodkladne oznámia Komisii a ECG a uverejnia názov a kontaktné údaje svojich príslušných orgánov určených v súlade s odsekom 1 a každú zmenu ich názvu alebo kontaktných údajov.
3. Členské štáty môžu príslušnému orgánu povoliť, aby prevádzkové úlohy, ktoré sa týkajú vypracovania plánov pripravenosti na riziká a riadenia rizík, stanovené v tomto nariadení, delegoval na iné orgány. Delegované úlohy sa vykonávajú pod dohľadom príslušného orgánu a sú vymedzené v pláne pripravenosti na riziká v súlade s článkom 11 ods. 1 písm. b).

KAPITOLA II

Posúdenie rizík

Článok 4

Posúdenie rizík bezpečnosti dodávok elektriny

Každý príslušný orgán zabezpečí, aby sa všetky relevantné riziká týkajúce sa bezpečnosti dodávok elektriny posudzovali v súlade s pravidlami ustanovenými v tomto nariadení a v kapitole IV nariadenia (EÚ) 2019/943. Na tento účel spolupracuje s prevádzkovateľmi prenosových a distribučných sústav, regulačnými orgánmi, s ENTSO pre elektrinu, s regionálnymi koordinačnými centrami a podľa potreby inými relevantnými zainteresovanými stranami.

Článok 5

Metodika identifikácie regionálnych scenárov krízy dodávok elektriny

1. ENTSO pre elektrinu do 5. januára 2020 predloží agentúre ACER návrh metodiky identifikácie najrelevantnejších regionálnych scenárov krízy dodávok elektriny.

2. Podľa navrhovanej metodiky sa scenáre krízy dodávok elektriny vo vzťahu k primeranosti sústavy, bezpečnosti sústavy a palivovej bezpečnosti identifikujú aspoň na základe týchto rizík:

- a) zriedkavé a extrémne prírodné nebezpečenstvá;
- b) náhodné nebezpečenstvá nad rámec bezpečnostného kritéria N-1 a kombinované neplánované udalosti;
- c) následné nebezpečenstvá vrátane dôsledkov úmyselných útokov a nedostatku palív.

3. Navrhovaná metodika zahŕňa aspoň tieto prvky:

- a) zohľadnenie všetkých relevantných vnútroštátnych a regionálnych okolností vrátane akýchkoľvek podskupín;
- b) interakcia a korelácia cezhraničných rizík;
- c) simulácia súbežných scenárov krízy dodávok elektriny;
- d) klasifikácia rizík podľa ich vplyvu a pravdepodobnosti;
- e) zásady zaobchádzania s citlivými informáciami tak, aby bola zaručená transparentnosť voči verejnosti.

4. Pri posudzovaní rizík narušenia dodávok plynu v rámci určovania rizík podľa odseku 2 písm. c) tohto článku používa ENTSO pre elektrinu scenáre narušenia dodávok zemného plynu a infraštruktúry vypracované sieťou ENTSG podľa článku 7 nariadenia (EÚ) 2017/1938.

5. Pred predložením navrhovanej metodiky agentúre ACER uskutoční ENTSO pre elektrinu konzultáciu zahŕňajúcu aspoň regionálne koordinačné centrá, priemyselné a spotrebiteľské organizácie, výrobcov alebo ich odborové zväzy, prevádzkovateľov prenosových a relevantných distribučných sústav, príslušné orgány, regulačné orgány a iné relevantné vnútroštátne orgány. ENTSO pre elektrinu náležite zohľadní výsledky týchto konzultácií a predloží ich spolu s navrhovanou metodikou na rokovaní ECG.

6. Do dvoch mesiacov od prijatia navrhovanej metodiky musí ACER po konzultácii s ECG vo svojej zostave zloženej len zo zástupcov členských štátov tento návrh schváliť alebo zmeniť. ENTSO pre elektrinu a ACER uverejnia konečnú verziu metodiky na svojich webových stránkach.

7. ENTSO pre elektrinu aktualizuje a vylepšuje metodiku v súlade s odsekmi 1 až 6, keď sa objavia významné nové informácie. ECG vo svojom zložení zloženom iba zo zástupcov členských štátov môže odporučiť a ACER alebo Komisia môžu požadovať takéto aktualizácie a zlepšenia s náležitým odôvodnením. ENTSO pre elektrinu do šiestich mesiacov od doručenia žiadosti predloží agentúre ACER navrhované zmeny. ACER do dvoch mesiacov od prijatia takehoto návrhu a po konzultácii s ECG vo svojej zostave zloženej len zo zástupcov členských štátov navrhované zmeny schváli alebo zmení. ENTSO pre elektrinu a ACER uverejnia konečnú verziu aktualizovanej metodiky na svojich webových sídlach.

Článok 6

Identifikácia regionálnych scenárov krízy dodávok elektriny

1. ENTSO pre elektrinu do šiestich mesiacov od schválenia metodiky podľa článku 5 ods. 6 určí na základe metodiky a v úzkej spolupráci s ECG, regionálnymi koordinačnými centrami, príslušnými orgánmi a regulačnými orgánmi najrelevantnejšie scenáre krízy dodávok elektriny pre každý región. Úlohy súvisiace s určením regionálnych scenárov krízy dodávok elektriny môže delegovať na regionálne koordinačné centrá.

2. ENTSO pre elektrinu predloží určené regionálne scenáre krízy dodávok elektriny príslušným prevádzkovateľom prenosovej sústavy, regionálnym koordinačným centrom, príslušným orgánom a regulačným orgánom, ako aj ECG. ECG môže odporučiť zmeny.

3. ENTSO pre elektrinu aktualizuje regionálne scenáre krízy dodávok elektriny každé štyri roky, pokiaľ si okolnosti nevyžadujú častejšie aktualizácie.

Článok 7

Identifikácia vnútroštátnych scenárov krízy dodávok elektriny

1. Príslušný orgán do štyroch mesiacov od identifikácie regionálnych scenárov krízy dodávok elektriny v súlade s článkom 6 ods. 1 určí najrelevantnejšie vnútroštátne scenáre krízy dodávok elektriny.
2. Príslušný orgán pri určovaní vnútroštátnych scenárov krízy dodávok elektriny konzultuje s prevádzkovateľmi prenosovej a distribučnej sústavy, ktorých príslušný orgán považuje za relevantných, relevantnými výrobcami alebo ich obchodnými odborovými zväzmi a regulačným orgánom, ak tento nie je príslušným orgánom.
3. Vnútroštátne scenáre krízy dodávok elektriny sa určujú aspoň na základe rizík uvedených v článku 5 ods. 2 a musia byť v súlade s regionálnymi scenármi krízy dodávok elektriny určenými v súlade s článkom 6 ods. 1. Členské štáty aktualizujú vnútroštátne scenáre krízy dodávok elektriny každé štyri roky, pokiaľ si okolnosti nevyžadujú častejšie aktualizácie.
4. Členské štáty do štyroch mesiacov od identifikácie regionálnych scenárov krízy dodávok elektriny v súlade s článkom 6 ods. 1 informujú ECG a Komisiu o ich posúdení rizík v súvislosti s vlastníctvom infraštruktúry významnej z hľadiska bezpečnosti dodávok elektriny, a o všetkých prijatých opatreniach na prevenciu týchto rizík alebo ich zmiernenie, pričom uvedú, prečo tieto opatrenia považujú za nevyhnutné a primerané.

Článok 8

Metodika posúdení krátkodobej a sezónnej primeranosti

1. ENTSO pre elektrinu do 5. januára 2020 predloží agentúre ACER návrh metodiky na posudzovanie sezónnej a krátkodobej primeranosti, konkrétne mesačnej, týždennej až aspoň jednodňovej primeranosti, ktorá obsahuje aspoň tieto údaje:
 - a) neistota vstupných údajov, napríklad pravdepodobnosť výpadku prenosovej kapacity, pravdepodobnosť neplánovanej odstávky elektrární, nepriaznivé poveternostné podmienky, premenlivý odber, najmä jeho kulmináciu v závislosti od poveternostných podmienok, a premenlivosť výroby energie z obnoviteľných zdrojov;
 - b) pravdepodobnosť výskytu krízy dodávok elektriny;
 - c) pravdepodobnosť výskytu súbežnej krízy dodávok elektriny.
2. Metodika uvedená v odseku 1 musí obsahovať koncepciu na základe pravdepodobnosti vrátane viacerých scenárov a zohľadňovať národný, regionálny a celoúniový kontext vrátane úroveň prepojenia medzi členskými štátmi a pokiaľ možno aj tretími krajinami v rámci synchronných oblastí Únie. Metodika zohľadňuje špecifiká každého členského štátu v odvetví energetiky vrátane osobitných poveternostných podmienok a vonkajších okolností.
3. ENTSO pre elektrinu pred predložením navrhovanej metodiky uskutoční konzultáciu zahŕňajúcu aspoň regionálne koordinačné centrá, priemyselné a spotrebiteľské organizácie, výrobcov alebo ich odborové zväzy, prevádzkovateľov prenosových a relevantných distribučných sústav, príslušné orgány, regulačné orgány a iné relevantné vnútroštátne orgány. ENTSO pre elektrinu náležite zohľadní výsledky uvedených konzultácií a predloží ich spolu s navrhovanou metodikou na rokovaní ECG.
4. ACER do dvoch mesiacov od prijatia navrhovanej metodiky musí po konzultácii s ECG vo svojej zostave zloženej len zo zástupcov členských štátov tento návrh schváliť alebo zmeniť. ENTSO pre elektrinu a ACER uverejnia konečnú verziu metodiky na svojich webových sídlach.

5. ENTSO pre elektrinu aktualizuje a vylepšuje metodiku v súlade s odsekmi 1 až 4, keď sa objavia významné nové informácie. ECG vo svojej zostave zloženej len zo zástupcov členských štátov môže odporučiť a ACER alebo Komisia môžu požadovať takéto aktualizácie a zlepšenia s náležitým odôvodnením. ENTSO pre elektrinu do šiestich mesiacov od doručenia žiadosti predloží agentúre ACER navrhované zmeny. Do dvoch mesiacov od prijatia takéhoto návrhu ACER, po konzultácii s ECG v zostave zloženej len zo zástupcov členských štátov, navrhované zmeny schváli alebo zmení. ENTSO pre elektrinu a ACER uverejnia konečnú verziu aktualizovanej metodiky na svojich webových sídlach.

Článok 9

Posúdenia krátkodobej a sezónnej primeranosti

1. Všetky posúdenia krátkodobej primeranosti vykonané na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni, či úrovni Únie, sa vykonajú v súlade s metodikou vypracovanou podľa článku 8.
2. ENTSO pre elektrinu vytvorí posúdenia sezónnej primeranosti v súlade s metodikou vypracovanou podľa článku 8. Výsledky pre zimné posúdenie primeranosti uverejní do 1. decembra každého roku a pre letné posúdenie do 1. júna každého roku. Úlohy súvisiace s posúdeniami primeranosti môže delegovať na regionálne koordinačné centrá. Posúdenie primeranosti predloží na rokovani ECG, ktorá môže prípadne vydať odporúčania.
3. Regionálne koordinačné centrá vykonávajú posúdenia týždennej až aspoň jednodennej primeranosti v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1485, na základe metodiky prijatej podľa článku 8 tohto nariadenia.

KAPITOLA III

Plány pripravenosti na riziká

Článok 10

Zostavenie plánov pripravenosti na riziká

1. Príslušný orgán každého členského štátu zostaví na základe regionálnych a vnútroštátnych scenárov krízy dodávok elektriny určených podľa článkov 6 a 7 plán pripravenosti na riziká, a to po konzultácii s prevádzkovateľmi distribučných sústav, ktorých príslušný orgán považuje za relevantných, prevádzkovateľmi prenosových sústav, relevantnými výrobcami alebo ich odborovými zväzmi, energetickými a plynárenskými podnikmi, relevantnými organizáciami zastupujúcimi záujmy odberateľov elektriny z odvetvia priemyslu i mimo neho a regulačným orgánom, ak ním nie je príslušný orgán.
2. Plán pripravenosti na riziká musí obsahovať vnútroštátne opatrenia, regionálne a prípadne dvojstranné opatrenia stanovené v článkoch 11 a 12. V súlade s článkom 16 musia byť všetky plánované alebo prijaté opatrenia na prevenciu krízy dodávok elektriny, prípravu na ňu a jej zmiernenie v plnom súlade s pravidlami vnútorného trhu s elektrinou a prevádzkovania sústavy. Uvedené opatrenia musia byť jasne vymedzené, transparentné, primerané a nediskriminačné.
3. Plán pripravenosti na riziká sa vypracuje v súlade s článkami 11 a 12 a so vzorom stanoveným v prílohe. V prípade potreby môžu členské štáty zahrnúť do plánu pripravenosti na riziká dodatočné informácie.
4. S cieľom zabezpečiť súlad plánov pripravenosti na riziká predložia príslušné orgány pred prijatím svojich plánov pripravenosti na riziká návrh plánov na konzultáciu príslušným orgánom relevantných členských štátov v regióne, a ak nie sú v tom istom regióne, príslušným orgánom priamo prepojených členských štátov, ako aj ECG.
5. Príslušné orgány uvedené v odseku 4 a ECG môžu do šiestich mesiacov od doručenia návrhu plánu pripravenosti na riziká vydať odporúčania týkajúce sa návrhov plánov predložených podľa odseku 4.

6. Dotknuté príslušné orgány do deviatich mesiacov od predloženia svojich návrhov plánov prijímú svoje plány pripravenosti na riziká, pričom zohľadnia výsledky konzultácií podľa odseku 4 a akékoľvek odporúčania vydané podľa odseku 5. Svoje plány pripravenosti na riziká bezodkladne oznámia Komisii.

7. Príslušné orgány a Komisia uverejnia plány pripravenosti na riziká na svojich webových sídlach, pričom zabezpečia zachovanie dôvernosti citlivých informácií, najmä informácií o opatreniach týkajúcich sa prevencie alebo zmiernenia dôsledkov úmyselných útokov. Ochrana dôvernosti citlivých informácií sa zakladá na zásadách stanovených podľa článku 19.

8. Príslušné orgány prijímú a uverejnia svoje prvé plány pripravenosti na riziká do 5. januára 2022. Plány musia následne aktualizovať každé štyri roky, pokiaľ si okolnosti nevyžadujú častejšie aktualizácie.

Článok 11

Obsah plánov pripravenosti na riziká v súvislosti s vnútroštátnymi opatreniami

1. Plán pripravenosti na riziká každého členského štátu musí obsahovať všetky plánované alebo prijaté vnútroštátne opatrenia na prevenciu kríz dodávok elektriny určených podľa článkov 6 a 7, prípravu na ne a ich zmiernenie. Plán musí aspoň:

- a) obsahovať zhrnutie scenára krízy dodávok elektriny stanoveného pre príslušný členský štát a región v súlade s postupom ustanoveným v článkoch 6 a 7;
- b) stanovovať úlohu a povinnosti príslušného orgánu a obsahovať opis úloh, ktoré boli prípadne delegované na iné orgány;
- c) opisovať vnútroštátne opatrenia zamerané na predchádzanie rizikám identifikovaným podľa článkov 6 a 7 a na prípravu na ne;
- d) určiť vnútroštátneho krízového koordinátora a stanoviť jeho úlohy;
- e) stanovovať podrobné postupy, ktoré sa majú dodržiavať pri krízach dodávok elektriny, vrátane zodpovedajúcich režimov informačných tokov;
- f) určiť prínos trhových opatrení k riešeniu kríz dodávok elektriny, najmä pokiaľ ide o opatrenia na strane dopytu a ponuky;
- g) identifikovať možné netrhové opatrenia, ktoré sa majú prijímať v kríze dodávok elektriny, s uvedením impulzov na ich aktiváciu, podmienok a postupov ich vykonávania a toho, akým spôsobom spĺňajú požiadavky ustanovené v článku 16 a s regionálnymi a dvojstrannými opatreniami;
- h) poskytnúť rámec pre manuálne odľahčenie, v ktorom sa stanovujú podmienky, za ktorých má k odľahčeniu dôjsť, a v súvislosti s bezpečnosťou verejnosti a osobnou bezpečnosťou, spresniť, ktoré kategórie odberateľov elektrickej energie sú v súlade s vnútroštátnym právom oprávnené získať osobitnú ochranu pred odpojením, s odôvodnením potreby takejto ochrany, a určiť, ako prevádzkovatelia prenosovej a distribučnej sústavy príslušných členských štátov majú znížiť spotrebu;
- i) opisovať mechanizmy používané na informovanie verejnosti o kríze dodávok elektriny;
- j) opisovať vnútroštátne opatrenia potrebné na implementáciu a presadzovanie regionálnych a prípadne dvojstranných opatrení dohodnutých podľa článku 12;
- k) zahŕňať informácie o súvisiacich a potrebných plánoch pre rozvoj budúcej siete, ktoré pomôžu vyrovnať sa s dôsledkami určených scenárov krízy dodávok elektriny.

2. Vnútroštátne opatrenia musia v plnej miere prihliadať na regionálne a prípadne dvojstranné opatrenia dohodnuté podľa článku 12 a nesmú ohroziť prevádzkovú bezpečnosť prenosovej sústavy ani bezpečnosť dodávok elektriny v iných členských štátoch.

Článok 12

Obsah plánov pripravenosti na riziká v súvislosti s regionálnymi a dvojstrannými opatreniami

1. Okrem vnútroštátnych opatrení uvedených v článku 11 musí plán pripravenosti na riziká každého členského štátu obsahovať regionálne a prípadne dvojstranné opatrenia na zabezpečenie riadnej prevencie alebo riadenia krízy dodávok elektriny s cezhraničným dosahom. Regionálne opatrenia sa dohodnú v rámci dotknutého regiónu medzi členskými štátmi, ktoré majú technickú schopnosť poskytovať si navzájom pomoc v súlade s článkom 15. Na tento účel môžu členské štáty vytvoriť aj podskupiny v rámci regiónu. Na dvojstranných opatreniach sa dohodnú členské štáty, ktoré sú priamo prepojené, ale nepatria do rovnakého regiónu. Členské štáty zabezpečia súlad medzi regionálnymi a dvojstrannými opatreniami. Regionálne a dvojstranné opatrenia zahŕňajú aspoň:

- a) určenie koordinátora krízy;
- b) mechanizmy výmeny informácií a spolupráce;
- c) koordinované opatrenia na zmiernenie vplyvu krízy dodávok elektriny vrátane situácie súbežnej krízy dodávok elektriny na účely pomoci v súlade s článkom 15;
- d) postupy vykonávania ročných alebo dvojročných skúšok plánov pripravenosti na riziká;
- e) mechanizmy aktivácie netrhových opatrení, ktoré sa majú aktivovať v súlade s článkom 16 ods. 2.

2. Dotknuté členské štáty sa dohodnú na regionálnych a dvojstranných opatreniach, ktoré budú súčasťou plánu pripravenosti na riziká, a to po konzultovaní s relevantnými regionálnymi koordinačnými centrami. Komisia môže zohrávať pomocnú úlohu pri príprave dohody o regionálnych a dvojstranných opatreniach. Komisia môže požiadať agentúru ACER a ENTSO pre elektrinu o poskytnutie technickej pomoci členským štátom s cieľom uľahčiť dosiahnutie takejto dohody. Príslušné orgány aspoň osem mesiacov pred termínom na prijatie alebo aktualizáciu plánu pripravenosti na riziká podajú ECG správu o dosiahnutých dohodách. Ak členské štáty nedokážu dosiahnuť dohodu, dotknuté príslušné orgány informujú Komisiu o dôvodoch tejto nezhody. V takomto prípade Komisia navrhne opatrenia vrátane mechanizmu spolupráce pre uzavretie dohody o regionálnych a dvojstranných opatreniach.

3. Príslušné orgány členských štátov, so zapojením príslušných zainteresovaných strán každého regiónu, pravidelne testujú účinnosť postupov vyvinutých v rámci plánov pripravenosti na riziká pri predchádzaní krízy dodávok elektriny vrátane mechanizmov uvedených v odseku 1 písm. b) a každé dva roky vykonávajú simulácie krízy dodávok elektriny, najmä testovanie týchto mechanizmov.

Článok 13

Posúdenie zo strany Komisie týkajúce sa plánov pripravenosti na riziká

1. Komisia do štyroch mesiacov od oznámenia prijatého plánu pripravenosti na riziká príslušným orgánom posúdi plán, pričom náležite zohľadní stanoviská, ktoré vyjadrila ECG.

2. Komisia po konzultácii s ECG vydá nezáväznú stanovisko, v ktorom uvedie podrobné dôvody a predloží ho príslušnému orgánu s odporúčaním preskúmať jeho plán pripravenosti na riziká, ak tento plán:

- a) nie je účinný na zmiernenie rizík zistených v scenároch krízy dodávok elektriny;
- b) nie je v súlade s identifikovanými scenármi krízy dodávok elektriny alebo s plánom pripravenosti na riziká iného členského štátu;
- c) nie je v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 10 ods. 2;
- d) stanovuje opatrenia, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť dodávok elektriny iných členských štátov;
- e) nenáležite naruša hospodársku súťaž alebo efektívne fungovanie vnútorného trhu; alebo
- f) nie je v súlade s ustanoveniami tohto nariadenia alebo inými ustanoveniami práva Únie.

3. Dotknutý príslušný orgán do troch mesiacov od doručenia stanoviska Komisie uvedeného v odseku 2 plne zohľadní odporúčanie Komisie a buď oznámi Komisii zmenený plán pripravenosti na riziká alebo jej oznámi dôvody, pre ktoré nesúhlasí s odporúčaním.

4. V prípade, že príslušný orgán vznesie námietku proti odporúčaniam Komisie, Komisia môže do štyroch mesiacov od doručenia oznámenia dôvodov námietky príslušného orgánu stiahnuť svoje odporúčanie alebo zvolať rokovanie s príslušným orgánom, a ak to Komisia považuje za potrebné, s ECG, s cieľom vec posúdiť. Komisia svoju žiadosť o akúkoľvek zmenu plánu pripravenosti na riziká podrobne zdôvodní. Ak sa konečné stanovisko dotknutého príslušného orgánu líši od podrobných dôvodov Komisie, tento príslušný orgán poskytne Komisii dôvody svojho stanoviska do dvoch mesiacov od doručenia podrobných dôvodov Komisie.

KAPITOLA IV

Riadenie krízy dodávok elektriny

Článok 14

Včasné varovanie a vyhlásenie krízy dodávok elektriny

1. Ak zo sezónneho posúdenia primeranosti alebo z iných kvalifikovaných zdrojov vyplynú konkrétne, závažné a spoľahlivé informácie, že môže nastať kríza dodávok elektriny v členskom štáte, príslušný orgán tohto členského štátu bez zbytočného odkladu vydá včasné varovanie Komisii, príslušným orgánom členských štátov v rámci toho istého regiónu a v prípade, ak nie sú v tom istom regióne, príslušným orgánom priamo prepojených členských štátov. Dotknutý príslušný orgán informuje aj o príčinách možnej krízy dodávok elektriny, plánovaných alebo prijatých opatreniach na prevenciu krízy dodávok elektriny a možnej potrebe pomoci od iných členských štátov. Informácie musia zahŕňať možný vplyv opatrení na vnútorný trh s elektrinou. Komisia poskytne uvedené informácie ECG.

2. V prípade krízy dodávok elektriny príslušný orgán po konzultácii s príslušným prevádzkovateľom prenosovej sústavy vyhlási krízu dodávok elektriny a informuje o tom príslušné orgány členských štátov v rámci toho istého regiónu a v prípade, že nie sú v tom istom regióne, príslušné orgány priamo prepojených členských štátov ako aj Komisiu, bez zbytočného odkladu. Uvedené informácie zahŕňajú príčiny zhoršenia dodávok elektriny, príčiny vyhlásenia krízy dodávok elektriny, plánované alebo prijaté opatrenia pri zmiernení dôsledkov a potrebu akejkoľvek pomoci od iných členských štátov.

3. Ak Komisia, ECG alebo príslušné orgány členských štátov v rámci toho istého regiónu a v prípade, že nie sú v tom istom regióne, príslušné orgány priamo prepojených členských štátov, považujú informácie poskytnuté podľa odseku 1 alebo 2 za nedostatočné, môžu požiadať dotknutý členský štát o poskytnutie dodatočných informácií.

4. Ak príslušný orgán vydá včasné varovanie alebo vyhlási krízu dodávok elektriny, v maximálnom možnom rozsahu sa vykonajú opatrenia stanovené v pláne pripravenosti na riziká.

Článok 15

Spolupráca a pomoc

1. Členské štáty konajú a spolupracujú v duchu solidarity pri prevencii alebo riadení kríz dodávok elektriny.

2. Ak majú členské štáty potrebnú technickú schopnosť, navzájom si poskytujú pomoc prostredníctvom regionálnych alebo dvojstranných opatrení dohodnutých podľa tohto článku a článku 12 pred poskytnutím pomoci. Na tento účel a v záujme ochrany verejnej a osobnej bezpečnosti sa členské štáty dohodnú na regionálnych alebo dvojstranných opatreniach podľa vlastného výberu s cieľom koordinovane dodávať elektrinu.

3. Členské štáty sa dohodnú aj na potrebných technických, právnych a finančných podmienkach týkajúcich sa vykonávania regionálnych alebo dvojstranných opatrení pred poskytnutím pomoci. V takýchto podmienkach sa stanovujú okrem iného maximálne množstvá elektriny, ktorá sa dodá na regionálnej alebo dvojstrannej úrovni, impulz na aktiváciu pomoci a jej pozastavenie, spôsob dodávania elektriny, a ustanovenia o spravodlivej náhrade medzi členskými štátmi v súlade s odsekmi 4, 5 a 6.

4. Pomoc je predmetom predchádzajúcej dohody medzi dotknutými členskými štátmi, pokiaľ ide o spravodlivú náhradu, ktorá zahŕňa aspoň:

- a) náklady na elektrinu dodanú na územie členského štátu, ktorý žiada o pomoc, ako aj súvisiace náklady na prenos; a
- b) akékoľvek iné primerané náklady, ktoré vznikli členskému štátu poskytujúcemu pomoc, a to aj pokiaľ ide o refundáciu pomoci pripravenej bez účinnej aktivácie, ako aj akékoľvek náklady vyplývajúce zo súdnych konaní, z arbitrážnych konaní alebo podobných konaní a urovaní.

5. Spravodlivá náhrada podľa odseku 4 zahŕňa všetky opodstatnené náklady, ktoré členskému štátu poskytujúcemu pomoc vznikajú z dôvodu povinnosti vyplatiť náhradu na základe základných práv zaručených právom Únie a na základe platných medzinárodných záväzkov pri vykonávaní ustanovení tohto nariadenia, ktoré sa týkajú pomoci, ako aj ďalšie opodstatnené náklady, ktoré vznikli v dôsledku vyplatenia náhrady podľa vnútroštátnych pravidiel týkajúcich sa náhrady.

6. Členský štát žiadajúci o pomoc bezodkladne zaplatí spravodlivú náhradu členskému štátu poskytujúcemu pomoc alebo zabezpečí jej bezodkladnú úhradu.

7. Komisia do 5. januára 2020 po konzultácii s ECG a ACER, stanoví nezáväznú usmernenie týkajúce sa hlavných prvkov spravodlivej náhrady uvedenej v odsekoch 3 až 6 a iných hlavných prvkov technických, právnych a finančných podmienok uvedených v odseku 3, ako aj všeobecných zásad vzájomnej pomoci uvedených v odseku 2.

8. V prípade, že nastane kríza dodávok elektriny a členské štáty sa ešte nedohodli na regionálnych alebo dvojstranných opatreniach ani technických, právnych a finančných podmienkach podľa tohto článku, sa členské štáty v záujme uplatňovania tohto článku dohodnú na ad hoc opatreniach a podmienkach, a to aj pokiaľ ide o spravodlivú náhradu podľa odsekov 4, 5 a 6. Ak členský štát požiada o pomoc predtým, ako sa dohodnú takéto ad hoc opatrenia a podmienky, pred prijatím pomoci sa zaviazá, že vyplatí primeranú náhradu v súlade s odsekmi 4, 5 a 6.

9. Členské štáty zabezpečia, aby sa ustanovenia tohto nariadenia, ktoré sa týkajú pomoci, vykonávali v súlade so zmluvami, s Chartou základných práv Európskej únie a ostatnými platnými medzinárodnými záväzkami. Na tento účel prijímú potrebné opatrenia.

Článok 16

Dodržiavanie trhových pravidiel

1. Opatrenia prijaté na prevenciu alebo zmiernenie kríz dodávok elektriny musia byť v súlade s pravidlami vnútorného trhu s elektrinou a prevádzkovania sústavy.

2. Netrhové opatrenia sa pri krízach dodávok elektriny aktivujú až ako posledná možnosť, len keď sa vyčerpali všetky možnosti, ktoré poskytuje trh, alebo keď je zrejmé, že samotné trhové opatrenia nepostačujú na zabránenie ďalšiemu zhoršeniu dodávok elektriny. Netrhové opatrenia nesmú neprímerane narúšať hospodársku súťaž a účinné fungovanie vnútorného trhu s elektrinou. Musia byť nevyhnutné, primerané, nediskriminačné a dočasné. Príslušný orgán informuje relevantné zainteresované strany vo svojom členskom štáte o uplatnení akýchkoľvek netrhových opatrení.

3. Obmedzenie transakcií vrátane obmedzenia už pridelenej medzioblastnej kapacity, obmedzenia poskytovania medzioblastnej kapacity na účely pridelovania kapacity alebo obmedzenia poskytovania plánov sa využijú len v súlade článkom 16 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/943 a pravidlami prijatými na vykonávanie tohto ustanovenia.

KAPITOLA V

Hodnotenie a monitorovanie

Článok 17

Ex post hodnotenie

1. Čo najskôr, najneskôr však tri mesiace po ukončení krízy dodávok elektriny, príslušný orgán členského štátu, ktorý vyhlásil krízu dodávok elektriny, predloží ECG a Komisii *ex post* hodnotiacu správu, a to po konzultácii s regulačným orgánom v prípade, ak regulačným orgánom nie je príslušný orgán.
2. *Ex post* hodnotiacia správa musí obsahovať aspoň:
 - a) opis udalosti, ktorá spôsobila krízu dodávok elektriny;
 - b) opis akýchkoľvek prijatých preventívnych, prípravných a zmierňujúcich opatrení a posúdenie ich primeranosti a účinnosti;
 - c) posúdenie cezhraničného vplyvu prijatých opatrení;
 - d) prehľad pripravenej pomoci (s účinnou aktiváciou alebo bez nej) poskytnutej susedným členským štátom a tretím krajinám alebo pomoci prijatej od nich;
 - e) hospodársky vplyv krízy dodávok elektriny a vplyv prijatých opatrení na sektor elektrickej energie v rozsahu, ktorý umožňujú dostupné údaje v čase posúdenia, najmä pokiaľ ide o objemy nedodanej energie a úroveň manuálneho odpájania odberu (vrátane porovnania úrovni dobrovoľného a núteného odpájania odberu);
 - f) dôvody uplatnenia akýchkoľvek netrhových opatrení;
 - g) akékoľvek možné zlepšenia alebo navrhované zlepšenia plánu pripravenosti na riziká;
 - h) prehľad možných zlepšení rozvoja siete v prípadoch, keď nedostatočný rozvoj siete bol príčinou krízy dodávok elektriny alebo k nej prispel.
3. Ak ECG a Komisia považujú informácie poskytnuté v *ex post* hodnotiacej správe za nedostatočné, môžu požiadať dotknutý príslušný orgán o poskytnutie dodatočných informácií.
4. Dotknutý príslušný orgán predloží výsledky *ex post* hodnotenia na rokovaní ECG. Uvedené výsledky sa zohľadnia pri aktualizácii plánu pripravenosti na riziká.

Článok 18

Monitorovanie

1. ECG popri vykonávaní iných osobitných úloh stanovených v tomto nariadení prerokuje:
 - a) výsledky 10-ročného plánu rozvoja elektrizačnej sústavy, ktorý vypracúva ENTSO pre elektrinu;
 - b) súdržnosť plánov pripravenosti na riziká prijatých príslušnými orgánmi v súlade s postupom uvedeným v článku 10;
 - c) výsledky európskeho posúdenia primeranosti zdrojov, ktoré vykonáva ENTSO pre elektrinu, uvedeného v článku 23 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2019/943;
 - d) výkonnosť členských štátov v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny s ohľadom aspoň na ukazovatele vypočítané v rámci európskeho posúdenia primeranosti zdrojov, konkrétne očakávanej nedodanej energie a očakávaného výpadku zaťaženia;
 - e) výsledky posúdení sezónnej primeranosti uvedených v článku 9 ods. 2;
 - f) informácie prijaté od členských štátov v súlade s článkom 7 ods. 4;

- g) výsledky *ex post* hodnotení uvedených v článku 17 ods. 4;
 - h) metodiku posúdenia krátkodobej primeranosti uvedenú v článku 8;
 - i) metodiku identifikácie regionálnych scenárov krízy dodávok elektriny uvedenú v článku 5.
2. ECG môže členským štátom, ako aj združeniu ENTSO pre elektrinu vydávať odporúčania týkajúce sa otázok uvedených v odseku 1.
3. ACER priebežne monitoruje bezpečnosť dodávok elektriny a pravidelne podáva správy ECG.
4. Komisia do 1. septembra 2025, na základe skúseností z uplatňovania tohto nariadenia, vyhodnotí možné spôsoby na zvýšenie bezpečnosti dodávok elektriny na úrovni Únie a predloží správu Európskemu parlamentu a Rade o uplatňovaní tohto nariadenia a v prípade potreby aj legislatívne návrhy na zmenu tohto nariadenia.

Článok 19

Nakladanie s dôvernými informáciami

1. Členské štáty a príslušné orgány vykonávajú postupy uvedené v tomto nariadení v súlade s platnými pravidlami vrátane vnútroštátnych pravidiel týkajúcich sa nakladania s dôvernými informáciami a postupov. Ak je výsledkom vykonávania uvedených pravidiel nezverejnenie informácie, okrem iného ako súčasť plánov pripravenosti na riziká, členský štát alebo orgán môže poskytnúť ich zhrnutie, ktoré nemá dôverný charakter, a to na požiadanie.
2. Komisia, ACER, ECG, ENTSO pre elektrinu, členské štáty, príslušné orgány, regulačné orgány a ostatné relevantné orgány, subjekty alebo osoby, ktoré získajú dôverné informácie podľa tohto nariadenia, zabezpečia dôvernosť citlivých informácií.

KAPITOLA VI

Záverečné ustanovenia

Článok 20

Spolupráca so zmluvnými stranami Energetického spoločenstva

Ak členské štáty a zmluvné strany Energetického spoločenstva spolupracujú v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny, táto spolupráca môže zahŕňať vymedzenie krízy dodávok elektriny, proces určovania scenárov krízy dodávok elektriny a zostavovania plánov pripravenosti na riziká, aby sa neprijímali žiadne opatrenia, ktoré by ohrozili bezpečnosť dodávok elektriny v členských štátoch, zmluvných stranách Energetického spoločenstva alebo Únii. V tomto ohľade sa zmluvné strany Energetického spoločenstva môžu na pozvanie Komisie zapojiť do ECG v súvislosti so všetkými záležitosťami, ktoré sa ich týkajú.

Článok 21

Výnimka

Kým Cyprus nie je priamo prepojený s iným členským štátom, články 6 a 12 a článok 15 ods. 2 až 9 sa neuplatňujú ani medzi Cypru a ostatnými členskými štátmi ani na ENTSO pre elektrinu vo vzťahu k Cypru. Cyprus a ostatné príslušné členské štáty môžu s podporou Komisie vypracovať alternatívne opatrenia a postupy k tým, ktoré sú ustanovené v článkoch 6 a 12 a v článku 15 ods. 2 až 9, ak takéto alternatívne opatrenia a postupy nemajú vplyv na účinné uplatňovanie tohto nariadenia medzi ostatnými členskými štátmi.

Článok 22

Prechodné ustanovenie do zriadenia regionálnych koordinačných centier

Až do dátumu, keď sa zriadia regionálne koordinačné centrá podľa článku 35 nariadenia (EÚ) 2019/943, regióny odkazujú buď na členský štát, alebo na skupinu členských štátov, ktoré sa nachádzajú v tej istej synchronnej oblasti.

Článok 23

Zrušenie

Smernica 2005/89/ES sa zrušuje.

Článok 24

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 5. júna 2019

Za Európsky parlament
predseda
A. TAJANI

Za Radu
predseda
G. CIAMBA

PRÍLOHA

VZOR PLÁNU PRIPRAVENOSTI NA RIZIKÁ

Tento vzor sa vyplní v angličtine.

Všeobecné informácie

- Názov príslušného orgánu zodpovedného za prípravu tohto plánu.
- Členské štáty v regióne

1. ZHRNUTIE SCENÁROV KRÍZY DODÁVOK ELEKTRINY

Stručne opíšte scenáre krízy dodávok elektriny identifikované na regionálnej a vnútroštátnej úrovni v súlade s postupom ustanoveným v článkoch 6 a 7 vrátane opisu použitých predpokladov.

2. ÚLOHY A POVINNOSTI PRÍSLUŠNÉHO ORGÁNU

Vymedzte úlohu a povinnosti príslušného orgánu a orgánov, na ktoré boli delegované úlohy.

Opíšte, ktoré úlohy boli prípadne delegované na iné orgány.

3. POSTUPY A OPATRENIA V PRÍPADE KRÍZY DODÁVOK ELEKTRINY

3.1. Vnútroštátne postupy a opatrenia

- a) Opíšte postupy, ktoré sa majú dodržiavať v prípade krízy dodávok elektriny, vrátane zodpovedajúcich režimov informačných tokov.
- b) Opíšte preventívne a prípravné opatrenia.
- c) Opíšte opatrenia na zmiernenie kríz dodávok elektriny, najmä opatrenia na strane dopytu a na strane ponuky, a uveďte, za akých okolností možno takéto opatrenia použiť, najmä pokiaľ ide o aktiváciu každého opatrenia. Ak sa uvažuje o netrhových opatreniach, musia byť riadne odôvodnené s ohľadom na požiadavky stanovené v článku 16 a musia byť v súlade s regionálnymi a prípadne dvojstrannými opatreniami.
- d) Stanovte rámec pre manuálne odľahčenie a uveďte podmienky, za ktorých má k odľahčeniu dôjsť. Špecifikujte vzhľadom na verejnú bezpečnosť a osobnú bezpečnosť, ktoré kategórie odberateľov elektrickej energie majú nárok na osobitnú ochranu pred odpojením, a zdôvodnite potrebu takejto ochrany. Špecifikujte, ako by prevádzkovatelia prenosových a distribučných sústav mali konať s cieľom znížiť spotrebu.
- e) Opíšte mechanizmy používané na informovanie verejnosti o kríze dodávok elektriny.

3.2. Regionálne a dvojstranné postupy a opatrenia

- a) Opíšte dohodnuté mechanizmy spolupráce v rámci regiónu a zabezpečenia primeranej koordinácie pred krízou dodávok elektriny a počas nej vrátane postupov rozhodovania o primeranej reakcii na regionálnej úrovni.
- b) Opíšte akékoľvek regionálne a dvojstranné opatrenia, ktoré boli dohodnuté, vrátane akýchkoľvek potrebných technických, právnych a finančných podmienok týkajúcich sa vykonávania koordinovaných opatrení. Pri opise týchto podmienok poskytnite informácie okrem iného o maximálnych množstvách elektriny, ktorá sa dodá na regionálnej alebo dvojstrannej úrovni, impulze na aktiváciu pomoci a možnosti požiadať o jej pozastavenie, spôsobe dodávania elektriny, a o ustanoveniach o spravodlivej náhrade medzi členskými štátmi. Opíšte vnútroštátne opatrenia potrebné na implementáciu a presadzovanie dohodnutých regionálnych a dvojstranných opatrení.
- c) Opíšte zavedené mechanizmy spolupráce a koordinácie činností pred krízou dodávok elektriny a počas nej s ostatnými členskými štátmi z regiónu, ako aj s tretími krajinami v príslušnej synchronnej oblasti.

4. KOORDINÁTOR KRÍZY

Uveďte a vymedzte úlohu koordinátora krízy. Uveďte kontaktné údaje.

5. KONZULTÁCIE SO ZAJAINTERESOVANÝMI STRANAMI

V súlade s článkom 10 ods. 1 opíšte mechanizmus a výsledky konzultácií uskutočnených v súvislosti s vypracovaním tohto plánu s:

- a) príslušnými elektrárenskými a plynárskymi podnikmi vrátane príslušných výrobcov alebo ich obchodných orgánov;
- b) príslušnými organizáciami zastupujúcimi záujmy odberateľov elektrickej energie mimo priemyslu;
- c) príslušnými organizáciami zastupujúcimi záujmy priemyselných odberateľov elektrickej energie;
- d) regulačnými orgánmi;
- e) prevádzkovateľmi prenosových sústav;
- f) príslušnými prevádzkovateľmi distribučných sústav.

6. SKÚŠKY STAVU NÚDZE

- a) Uveďte harmonogram dvojročných regionálnych (prípadne aj vnútroštátnych) simulácií reakcie na krízy dodávok elektriny v reálnom čase.
- b) V súlade s článkom 12 ods. 1 písm. d) uveďte dohodnuté postupy a zúčastnených aktérov.

V prípade aktualizácií plánu: stručne opíšte skúšky vykonané od prijatia posledného núdzového plánu a hlavné výsledky. Uveďte, aké opatrenia boli prijaté na základe uvedených skúšok.
